

BIJ HET HAARDVUUR

Drama in twee bedrijven

door

GERBEN COLSTER

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **BIJ HET HAARDVUUR** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **GERBEN COLSTER** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2015 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (*loon!*) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

STEVEN - oudste kind

LAURA - tweede kind

MARJOLEIN - derde kind

MICHIEL - jongste kind

PETRA - vrouw van Michiel

OLIVIER - man van Laura

DECOR:

Het hele stuk speelt zich af in het vakantiehuis van de familie, gedeeltelijk in de eetkeuken, gedeeltelijk in de woonkamer bij de open haard.

EERSTE BEDRIJF

Eerste scène

(in de keuken)

Marjolein komt als eerste bij het vakantiehuis. Zij opent de luiken, zodat daglicht naar binnen stroomt. Dan opent ze de keukendeur die toegang geeft tot de tuin en komt de (eet)keuken binnen. Ze laat de achterdeur openstaan. Ze legt de post die ze buiten uit de brievenbus heeft gehaald en nog in haar hand heeft op de keukentafel, vooral huis-aan-huis-bladen en reclamefolders. Ze doet haar rugzak af en zet die op de grond, drentelt al neuriënd een beetje rond in de keuken, gaat even naar buiten om de door de wind bewogen en piepende deur op een haakje vast te zetten. Daarna zet ze water op voor de thee, nadat ze met een lucifer de brander van het fornuis heeft ontstoken. Ze bekijkt een paar oude familiefoto's, op de buffetkast of aan de muur.

Dan verlaat ze de keuken door de andere deur (naar de niet zichtbare hal. Even later klinkt het geluid van oude piano. Ze speelt een bekend klassiek deuntje; de piano is vals, sommige toetsen haperen, andere weigeren helemaal dienst. Tegelijkertijd klinkt het geluid van een naderende auto, die tot vlakbij het huis komt; dan wordt de motor afgezet, portieren gaan open en worden dichtgeslagen.

De twee volgende personages dienen zich aan, Michiel en Petra.

MICHIEL: *(roepende mannenstem van buiten)* Nee, de bagage haal ik straks wel.

PETRA: *(haar stem klinkt verder weg)* Waarom niet meteen? Waarom alles maar uitstellen?

MICHIEL: Kalm aan, Peet, we hebben alle tijd. We zijn niet meer in de grote stad, hier is het leven anders. Zonder stress. Alleen al die goddelijke muziek, hoor je die? *(hij komt de keuken binnen)* Het is toch heerlijk om zo te worden verwelkomd? *(Hij loopt naar de deur die toegang geeft tot de rest van het huis, maar als de pianomuziek ophoudt blijft hij staan. Even later komt Marjolein de eetkeuken binnen)* Sorry, zus, ik wilde je concert niet verstoren. Speel maar lekker door.

MARJOLEIN: Het klinkt nergens naar. Dat ding is weer vreselijk vals geworden. *(Ze lopen op elkaar toe en omhelzen elkaar)* Hij is al

jaren niet meer gestemd. Mama was de enige die daar nog wel eens iemand voor liet komen. En dan al dat vocht, waardoor de toetsen vast gaan zitten... Kunnen we daar niet iets aan doen?

MICHIEL: Zet maar op de agenda voor vanavond. *(Petra komt vanuit de tuin de keuken binnen, aan elke hand een tas; ze zet de tassen neer, draait op het fornuis het gas lager, voegt zich bij de anderen en begroet Marjolein met zoenen)*

MARJOLEIN: Hebben jullie een goede reis had?

PETRA: O, heel goed. Drie files maar. Vooral bij knooppunt weet ik veel was het weer raak.

MICHIEL: Daarom heet het ook een knooppunt, omdat het verkeer er altijd in de knoop zit. En jij, Marjo, heb jij een goede reis gehad?

MARJOLEIN: O, heel goed. Ik ben hier ook nog maar net. Van het station ben ik hierheen gelopen. Het was zo heerlijk! Ik kwam haast niemand tegen en de heide bloeit volop. En dan die prachtige kamperfoelie...

PETRA: Helemaal gelopen vanaf het station? Dat is toch wel een kilometer of tien.

MARJOLEIN: Eerder zeven, denk ik, als je de kortste weg door het natuurreservaat neemt. Ik heb er anderhalf uur over gedaan. En van elke stap heb ik genoten.

MICHIEL: *(grinnikend, gaat aan de keukentafel zitten)* Van elke stap? Was er echt niet één stap bij waarvan je niet genoten hebt?

MARJOLEIN: Je bent nog net zo flauw als vroeger. Jullie moeten het echt eens proberen, die wandeling. Die stilte, de afwisseling van bos en hei. Toen ik dit huis in de verte zag liggen, in de zon en temidden van die hoge bomen, toen besepte ik hoe ongelooflijk blij we moeten zijn dat we het bezitten. Waar is zoiets tegenwoordig nog te vinden?

MICHIEL: Hier.

MARJOLEIN: Willen jullie thee? *(Op het bevestigende antwoord van de anderen loopt ze naar het aanrecht, pakt een theepot uit een keukenkastje, doet er een zakje in het schenkt het water op. Ondertussen is bij Petra de zaktelefoon afgegaan; zij neemt hem op)*

PETRA: *(in de telefoon)* Nee, je moet de magnetron op 750 zetten, anders wordt het niet warm genoeg... Ja, gewoon in de schaal laten... Nee, zes minuten is voldoende. Maar wacht eens, Suus, het is nu toch veel te vroeg voor het avondeten *(kijkt op haar horloge)*. Het is pas kwart voor vijf... Als je honger hebt, neem dan een banaan of een boterham. Wat zeg je?

MARJOLEIN: *(tegen Michiel, terwijl ze het theezakje op en neer*

haalt) Wil je nog altijd suiker in de thee?

PETRA: *(in de telefoon, loopt naar het raam, weg van de anderen)* Wat? Ik versta je niet goed. Er wordt doorheen gepraat.

MICHIEL: Nog altijd. Een snufje, of hoe je dat bij suiker noemt. En een wolkje melk.

MARJOLEIN: Melk? Dan zul je toch eerst boodschappen moeten doen. Misschien is er nog koffiemelk. In zo'n kuipje. *(Ze opent de deur van een keukenkastje)*

PETRA: *(in de telefoon)* Naar de bioscoop?

MICHIEL: Nee, laat maar. Koffiemelk in thee, brrr... Dan drink ik mijn thee wel onbewolkt.

PETRA: *(in de telefoon)* Wacht... *(tegen Michiel)* Ze wil naar de bioscoop, de vroege voorstelling. Met dat vriendje van haar, Govert of hoe die heet. Een of andere fantasyfilm, met van die enge wezens. Voor boven de twaalf, zegt ze. En Onno wil mee. Vinden wij dat goed, Michiel?

MICHIEL: Ach waarom niet? Dan hebben zij ook een leuke avond. Zulke films kunnen geen kwaad, ze leren ervan hoe de wereld niet in elkaar steekt. *(Tegen Marjolein, die zijn kopje thee voor hem op tafel zet)* Dank je wel. Krijgen we er geen kaakje meer bij tegenwoordig?

MARJOLEIN: Je lijkt papa wel, die liet zich ook altijd zo graag bedienen. *(Zij pakt een koekblikje, opent het, kijkt naar de inhoud, ruikt eraan)*

PETRA: *(in de telefoon)* Nu, toe dan maar. Als hij echt niet voor boven de zestien is... Natuurlijk vertrouw ik je. Maar denk eraan dat je het huis goed afsluit, op het nachtslot. En laat een paar lichten aan, in de woonkamer en de hal, en een van de slaapkamers aan de straatkant. Dan lijkt het alsof er mensen thuis zijn. En na de film meteen terug naar huis, want in die buurt, op zaterdagavond... Beloof je dat, Suus? *(Praat zachtjes verder)* Ja... Nee... Nee... Daar denk ik dan anders over... Ja... *[enzovoort]*

MICHIEL: *(ondertussen, tegen Marjolein)* Ik doe alleen alsof ik op hem lijk. Ik kan me trouwens niet herinneren dat ik hem ooit thee zien drinken. Waar blijft mijn koekje?

MARJOLEIN: Als je een gebroken, zacht, half vermolmd speculaasje wilt, dat alleen nog naar overjarige deegwaar ruikt... Anders zul je toch echt eerst naar de supermarkt moeten.

MICHIEL: Verder is er niets eetbaars, voor bij de thee? Nog in verpakking?

MARJOLEIN: *(kijkt in het keukenkastje)* Soepstengels, die al drie jaar over tijd zijn.

MICHIEL: Soepstengels? Wie koopt hier in hemelsnaam ooit soepstengels?

MARJOLEIN: Ik denk dat mama ze nog gekocht heeft, een van de laatste keren dat ze hier was. Zij kocht dat soort dingen. (*Kijkt verder in het kastje*) Misschien moet ik morgen dit kastje maar eens opschonen, want er liggen wel meer dingen waarvan de houdbaarheidsdatum al jaren is verstreken. Schrijf die koekjes maar op het boodschappenlijstje.

PETRA: (*in de telefoon, weer met enige stemverheffing*) Omdat ik het zeg!

MICHIEL: Welk lijstje?

MARJOLEIN: Het lijstje dat jij nu gaat maken.

MICHIEL: (*na een diepe zucht*) Heb meelij, zus. Je hebt er geen idee van hoe hard ik deze week heb gewerkt. Overuren gemaakt, zelfs vanochtend nog, om de rest van het weekend vrij te hebben. En dan nog helemaal hierheen gereden, omdat Petra hoofdpijn had. Ik ben moe.

MARJOLEIN: (*heeft een velletje papier gescheurd uit een kladblok op de buffetkast en loopt ermee naar de tafel*) Arme jongen (*aait hem over de bol*). Dan doen we het toch samen? (*Ze gaat naast hem aan tafel zitten*)

PETRA: (*in de telefoon*) Je bent nog niet volwassen, Suzanne. Wij zijn nog verantwoordelijk voor je.

MARJOLEIN: (*buigt naar Michiel toe*) Zo, wat zullen we eten? Waar heb jij vanavond zin in?

MICHIEL: Patat. Met kroketten. Of nee, met frikandellen. En appelmoes.

PETRA: (*richt zich met de telefoon in de hand tot de twee aan tafel*) Over mijn lijk! Heb ik vanochtend speciaal gekookt om te voorkomen dat de kinderen straks naar de snackbar gaan en dan wil jij hier patat halen? Is dat het goede voorbeeld?

MICHIEL: Ze zijn hier niet eens. Ze hoeven het niet te weten.

PETRA: We gaan hier ordentelijk koken, hoor! Ik wil geen gefrituurde rotzooi eten.

MICHIEL: (*zachtjes, vermoeid*) Wind je niet op. Het was maar een grapje.

PETRA: (*in de telefoon*) Kon je dat horen? Nee, Suzanne, wij gaan géén patat halen vanavond. Geloof me! Het was weer een van die flauwe grapjes van je vader.

MARJOLEIN: (*tegen Michiel*) Wat dacht je van macaroni? Dat is lekker makkelijk, voor zo'n groot gezelschap. Vroeger aten we hier ook vaak macaroni, weet je nog?

MICHIEL: *(op zeurtoon)* Hè, alweer macaroni?

PETRA: *(tot de tafel)* Mij best, als het maar volkoren is. En liefst biologisch. *(In de telefoon)* Nee, we gaan er niet opnieuw over beginnen! Meteen na de film naar huis, anders gaat het niet door! *(korte pauze)* Ik zeg het en daarmee uit! Weet je wat? Ik bel vanavond om half tien op de huistelefoon en als dan niemand opneemt...

MICHIEL: *(zachtjes)* O wee! Dan zwaait er wat.

MARJOLEIN: Macaroni, met gehakt en een ratjetoe van groenten. Lekker!

PETRA: Ratatouille.

MARJOLEIN: Wij zeiden altijd ratjetoe.

PETRA: *(in de telefoon)* Goed, ik vertrouw je. *(tot de twee aan tafel)* Ik eet liever vegetarisch, weet je nog? En zeker als het om gehakt gaat, want je wilt niet weten wat ze daar allemaal in stoppen. Ze hebben vast wel vegetarisch gehakt, dat is tegenwoordig in elke supermarkt te krijgen. Alhoewel, in dit dorp... Neem anders champignons, biologische als het kan. *(In de telefoon)* Ik ga nu ophangen, schat. Veel plezier, en zeg alsjeblieft tegen Onno dat hij zijn jas aandoet als jullie naar de film gaan. Het kan 's avonds al flink afkoelen in deze tijd van het jaar.

MARJOLEIN: *(schrijft op het lijstje)* Vegetarisch gehakt, champignons, biologisch. Paprika, aubergine... *(richt zich tot Michiel)* En tomaten, wat dacht je van tomaten?

MICHIEL: *(op vermoeide toon)* Jottem, tomaten.

PETRA: *(in de telefoon)* Ik zei dat ik ging ophangen, ik heb nog andere dingen te doen. Nee, geen discussie meer.

MARJOLEIN: *(verder schrijvend)* En prei is ook lekker in de ratjetoe. Een stronkje of drie... of vier, dat mag wel voor zes personen. En uien. En wortels natuurlijk...

MICHIEL: Wortels, ja, die moeten ook van de partij zijn.

PETRA: *(tot de tafel)* Kijk alsjeblieft of ze biologische groenten hebben. Zoveel mogelijk biolo... *(in de telefoon)* Een kus, en geef er ook een van mij aan Onno. Tot vanavond, half tien. *(tot Michiel, terwijl ze de zaktelefoon opbergt)* We hadden de kinderen nooit alleen moeten laten. Het is toch belachelijk dat we ze niet mee mochten nemen!?

MICHIEL: Zo is het nu eenmaal besloten. En ze wilden zelf niet eens mee. Op deze leeftijd doen ze liever dingen met hun vrienden.

PETRA: Ik had bij hen moeten blijven. Jij kunt het best alleen af bij die vergadering, en in twijfelgevallen had je me kunnen bellen.

MICHIEL: Jij hoort er toch bij? Je hebt altijd van die goede ideeën.

PETRA: Ik had thuis moeten blijven, Michiel. Bij de kinderen.

MICHIEL: Het is toch ook leuk eindelijk weer eens hier te zijn zonder de kinderen?

MARJOLEIN: Ik verheug me er zo op dat we straks weer allemaal bij elkaar zijn, voor het eerst sinds papa's crematie. Toen was het ook zo fijn dat we er allemaal waren. We konden elkaar steunen.

MICHIEL: Ik heb ook wel een goede herinnering aan die dagen, als je dat kunt zeggen bij zo'n gebeurtenis. Maar het hielp dat hij al oud was en met zoveel voldoening op zijn leven kon terugkijken.

MARJOLEIN: En dat hij is gestorven zoals hij dat zelf wilde. Vredig, zonder pijn of ademnood. Maar toch, ik besef nog elke dag dat hij er niet meer is...

PETRA: Ik weet niet of ze het aankunnen.

MICHIEL: Wie? De kinderen?

PETRA: Als ze nu al zo moeilijk doet. Straks blijven ze nog uren in de stad rondhangen, met allemaal dronken pubers die begerig naar haar kijken... Ze is een aantrekkelijk meisje, Michiel.

MARJOLEIN: *(schrijvend)* En strooikaas niet te vergeten, en olie... Even kijken of er nog olie is. *(ze staat op en kijkt in het keukenkastje)*

MICHIEL: Het zal heus goed gaan, Suzanne is daar niet alleen. En zij heeft toch beloofd meteen naar huis te gaan? Ze is al bijna achttien, ze heeft onderhand genoeg verantwoordelijkheidsbesef. Ze vinden het juist spannend om voor het eerst zonder oppas te slapen.

PETRA: Spannend? Het is levensgevaarlijk!

MICHIEL: Je overdrijft. En ze kunnen toch altijd Stien bellen als er wat is? Die woont om de hoek.

PETRA: Ik had haar toch moeten vragen om daar vannacht te komen slapen. Het zijn nog kinderen. Ik kan haar nu nog bellen, ze zal het niet erg vinden. We zullen haar goed betalen, zoals altijd.

MICHIEL: *(zucht)* Het is niet nodig, Peet. Je maakt je veel te veel zorgen. We zijn nu hier, in een prachtig natuurgebied. Rust en schone lucht. Probeer ervan te genieten. Hoor de vogeltjes eens fluiten! Is het niet idyllisch?

PETRA: Hoe kan ik genieten, als mijn kinderen thuis aan gevaren blootstaan? Ik moet Stien bellen.

MICHIEL: Doe wat je niet laten kunt. Anders blijf je er de hele avond nog over zeuren.

PETRA: Zeuren noem je dat? Wil jij dan niet dat je kinderen veilig zijn? *(Zij haalt de zaktelefoon weer te voorschijn, tikt een nieuw nummer in)*

MARJOLEIN: *(schrijvend, weer zittend aan de keukentafel)* O ja, ook nog voor het ontbijt morgenochtend. Brood en boter, melk, sinaasappelsap...

PETRA: *(tot Marjolein, met de telefoon aan haar oor)* Koop liever sinaasappels. Die persen we uit.

MARJOLEIN: We hebben hier alleen een handpersje. Dat is een hoop werk.

PETRA: Dan doe ik het wel. Beter dan die chemische troep met kleurstoffen en scheppen toegevoegde suiker.

MARJOLEIN: *(schrijvend)* Perssinaasappelen... en broodbeleg. Kaas, chocolade-hagelslag... *(tot Michiel)* Hou jij nog steeds van hagelslag?

MICHIEL: Reken maar! *(kijkt om naar Petra)* Maar liefst wel van biologische cacao, geteeld door boeren die er zelf ook nog een boterham aan verdienen. Een boterham met hagelslag.

PETRA: Hè! Waarom neemt ze nou niet op? *(Marjolein staat op en kijkt in het keukenkastje, naar de voorraden)*

MARJOLEIN: Koffie, thee, koffiemelk... *(gaat weer zitten en schrijft het op; dan zegt ze tot Michiel)* En natuurlijk koekjes voor jou. Café noir, vind je dat lekker?

MICHIEL: Café noir. Waarom niet? Doet me weer aan vroeger denken. Hadden we hier ooit andere koekjes dan café noir?

MARJOLEIN: Dat is het wel zo'n beetje, misschien bedenken we onderweg nog wel meer. Zullen we gaan?

MICHIEL: Heb ik dat hele lijstje gemaakt, en dan moet ik ook nog de boodschappen doen?

MARJOLEIN: Het is toch gezellig? Vroeger deden we ze ook vaak samen, als we hier waren. Op die oude fietsen, weet je nog wel, met dat rieten mandje achterop? Het was altijd lachen onderweg. Hoe heette die kruidenier ook weer?

MICHIEL: Geen idee, ik ben te moe om het me te herinneren. Mag ik niet hier blijven?

MARJOLEIN: Het leek me zo gezellig, weer samen boodschappen te doen.

PETRA: *(bergt de zaktelefoon weer op)* Ze is er niet, en ze heeft ook geen voice mail! Het is toch ongehoord dat mensen in deze tijd nog geen voice mail hebben? Ik zal het straks opnieuw proberen.

MICHIEL: *(tot Marjolein)* Hè toe, ik heb me echt de hele week kapotgewerkt. Ik weet niet eens of ik nog kan autorijden, misschien val ik dan subiet in slaap achter het stuur. Ik ben zó moe *(buigt voorover over de tafel, alsof hij in slaap valt, met zijn hoofd op zijn onderarmen)*.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto